

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za taje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižanja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se ne vrlo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na prvo polletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponovno.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta 6 gld. 50 kr.
Za četrt leta 3 „ 30 „
Za en mesec 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta 8 gld. — „
Za četrt leta 4 „ — „
Za en mesec 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižanja cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemati „ „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Slomšekov spomenik.

„Če gledamo 50 let nazaj, vidimo, da smo vendar nekaj postali, in kar smo, imamo se zahvaliti svoji literaturi.“ Tako je rekel češkega naroda voditelj dr. Rieger, ko so Čehi oni mesec praznovali spomin jednega svojih buditeljev in pisateljev, Josipa Jungmana.

In gotovo velja to, kar o Čehih, veliko bolj o Slovencih. Vse podloge našega bitja kot narod so iskati v našem slovstvu, vse se imamo zahvaliti svoji literaturi, da smo in delamo kot narod. Kaj je torej naša svetejša narodna dolžnost, nego zahvalnost gojiti spominu onih mož, ki so ustanovitelji in pospeševalci te podloge našega narodnega bitja?

Jutri v ponedeljek bodo, kakor je razvidno iz vabila, v včerajšnji številki našega lista priobčenega, slovenski rodoljubi v Mariboru odkrili spomenik jednemu prvih rodoljubov, jednemu prvih buditeljev in pisateljev slovenskega naroda, pokojnemu bivšemu lavantinskemu škofu Antonu Slomšku. Kip pokojnega se bode postavil v cerkvi na določeno mesto in glede ostalih mej spoštovatelji in rodoljubi nabranih doprineskov za spomenik neumrlega slovstvenika bode se v občnem zboru ukrenilo, kaj se ima zgoditi.

Zasluge Slomškove za slovenski narod so pač tolike, da bi juteršnja slavnost zaslužila biti velikanski narodni praznik. Kot narodni škof je vzgojil in vzbudil za slovenski štajer narodno duhovenstvo, katero od Slomškove dobe naprej vedno hrani vestalični ogenj rodoljubja, in širi slovensko zavest in narodno omiko mej našim ljudstvom; kot pesnik in pisatelj prednjači mej onimi blagimi sinovi Slovenije, ki so slovenski jezik naših dedov iz zanemarjenosti povzdignili, očistili in ga ljubiti učili.

Ako pa bode juteršnja slavnost navzlic tem od vsega Slovenstva s hvaležnostjo priznanim velikim zaslugam ipak skromneje, v manjših krogih, menj pripravljena, menj razglašena, brez velike javne narodne zgodovine praznovala se, — krive so pač temu današnje javne razmere sploh in lega mariborskega mesta, na periferiji slovenskega ozemlja, po tisočletnej negativnej naši zgodovini tako zelo s tujim duhom preplavljenega.

Če se pa iz omenjenih vzrokov ne bode slovenski narod tako ogromno mogel udeleževati te slavnosti, če mnogi rodoljub ne pride osobno pokloniti se podobi, hraneči spomin

Slomšekov, — gotovo je, da bodo v Mariboru pri praznovanju navzoča srca vseh zavednih Slovencev od Drave do Adrije, od Gorotana do Kolpe in Sotle, kjer govorimo in pišemo mili jezik Slomškove slovenske pesni, basni in propovedi; v duhu bode jutri zbrano vse Slovenstvo pri Slomškovem prazniku in v tem smislu naj zakličemo odkrivalcem spomenika in Slomškovim navom: slava!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. junija.

Z Dunaja poroča telegram, da je gosposka zbornica 21. t. m. tudi sprejela nagodbene postavbe. Odloženje zbornice pa ta dan nij bilo še izrečeno.

Ogerski zbor se zdaj posvetuje o zadnjih nagodbenih postavah. Dne 11. t. m. je poslanec Mocsary rekel o Avstriji magjarsko ljubeznjivo, da je „cestni ropar, ki popotniku denar jemlje.“ Naša polovica plačuje 70 procentov in za zahvalo jo Magjari tako nazivljejo. — Zasedanje zbora bode okolo začetka julija s prestolnim govorom končano.

Vnanje države.

Kongres včeraj nij imel nobene seje — pravi telegram — ker so se dogovarjanja zavoljo bolgarskega vprašanja nadaljevala. — „Times“ poročajo, da je šel poseben ruski pooblaščenec iz Berlina v Peterburg k carju, da dobi njegovo razsodbo o težavnostih, ki se delajo zastran posadke na Balkanu. To bi ne bilo dobro znamenje, če se potrdi. Prišjejo, da je mej angleškima ministroma Beaconsfieldom in Salisburyjem nesloga nastala, prvi je presoren, drugi popustljivejši.

Rumunski knez žuga da bode odstopil, ako Rusija res vzame Besarabijo. V Berlinu menijo, da knez hoče s tem le strašiti. Sicer bi pa Rusija njegov odstop še rada videla.

Listek.

Življenje in potovanje po izhodnji Indiji.

(Govor dr. Feistmantel-a 26. maja l. 1878 v Pragi; poslovenil J. L.)

(Dalje.)

Verske funkcije so jako zapletene; pri tem pa braminom komoditeta Hindustancev prav ugaja, kajti za denar jih odvežejo vseh verskih dolžnostij. Kolikor več Hindu plača, toliko večje upanje ima do zveličanja. Tako sede ob bregu reke Honghli bramini, kateri imajo pred soboj apno, razpuščeno v vodi iz reke Ganges. Ako pride pravoverni Hindu tu sem, z namenom, da bi se kopal, tedaj se pusti namalati s to apneno razpuščino, da ga nobena nesreča ne bi zadela. Za jeden „pajs“ (1½ kr.) naredi bramin kopajočemu črto na čelo; ako pa pobožni 2 pajsja plača, tedaj se mu pomalajo še ušesa, in čim več plača, tim

več delov telesa se mu pomala ali z lepimi arabeskami, ali pa s podobami malikov.

Pokopališč Hinduim nimajo, ampak svoje mrtvece zažigajo uže od pamtiveka, se ve da nimajo modernih siemenskih petij, ampak to se zgodi na gromadi pod prostim nebom. Imajo sorodniki dosta denarja, da si dovolj drv pripravijo, tedaj se mrtvec popolnem sežge; ako pa so ostali sorodniki siromašni, tedaj si kupijo samo par polenov, opekó majhno mrliča in ga puste tako ležati, ali pa se mrtvo truplo nese kam za vas, kjer se pusti divjim roparskim ptičem, orlom, sérom in dr., da se ž njim maste. Na svojem potovanji sem prišel do krajev, kjer so se ptice roparice mestile nad 4 in 5 mrličmi. Prej so imeli Hinduim tudi to navado, da so mrliče metal v sveto reko Honghli. Vsled plitvosti vode v vročjih časih pa se je s tem zrak tako okužil, da je angleška vlada to navado prepovedala.

Opice so v precejšnji časti, ker je njih

vodja Hanuman kralju Hanghoonu pripomogel, da je izgubljeno ženo nazaj dobil. V pričo koga opico ustreliti, bi bilo zelo nevarno; to zabavo bi morda človek z življenjem plačati moral. Skoro pri vsakej vasi, posebno ob mostovih, se vidi podoba ali kip sv. Hanumana. Najbolj se časti krava, in Hindu baje le takrat zadovoljen umre, ako so mu okoliščine dovolile, da je v svoji smrtnej uri to sveto žival za — rep držal. Razmerje mej možem in ženo je posebno. Žena je v vseh točkah možu podložna, ona opravlja navadno v hiši vsa dela, in nema nič proste volje. Na cesti gre žena za možem, ne poleg njega, in tudi gredoč se tako pogovarjata. Posebnih haremov Hinduim nimajo, kakor Mohamedanci; ako pa ima Hindu dovolj denarja, lahko ima tudi drugo in tretjo ženo, ne da bi moral od braminov za to posebnega dovoljenja imeti. Ljubosumni so pa Hinduim na svojo zakonsko družico jako, dasiravno je prešestvo prav redko. Ako je pa zakonski mož na potovanji, tedaj

Črnogorci bodo torej vendar le dobili primorsko luko Bar ali Antivari, kakor s kongresa poročajo denes peštanski in dunajski listi. Črnogorski knez je le obljubil zagotovila, da ta luka ne bode nikomur nevarna. Andrassy se je torej udal.

Novo belgijsko liberalno ministerstvo je sestavljeno baje tako: Frère-Orban je predsednik in vnanje, Bara pravosodje, Vauhumbek uk, Sainctelette dela, Graux finance, Rollin-Jaquemyns notranje, in Renard vojsko.

Iz **Pariza** javlja 20. t. m. telegram: Denes je bilo veliko razgledovanje vojske. 80.000 mož je defiliralo v planjavi longchampskej pred maršalom. Mnogo tujih princiev in vojakov je bilo navzočnih. Razgledovanje se je vršilo v lepem redu. Maršal je bil s klici „živela Francoska“ sprejet.

Napad **Nemca** Nobilinga na cesarja Vilhelma ima posebno neugodne posledke osobo v delavskih nemških krogih. Tako je ukazalo zdaj ministerstvo za trgovstvo v Nemčiji vsem trgovskim zbornicam in kupcem, naj ti zatirajo kolikor mogote socialno-demokratske agitacije v delavskih krogih. Seveda si ti ne dajo tega dvakrat reči.

Dopisi.

Iz Idrije 18. junija. [Izviren dopis.]

O naše domače obrtniki se v slovenskih novinah le premalo poroča; ne samo zanimivo je, marveč tudi v obliki napredka služi, ako se večkrat piše, kako ta ali ona panoga naše domače industrije napreduje in kako se razvija. Zato hočem denes o napredovanju v izdelovanju naših zobcev (špic) nekoliko besedic izpregovoriti. Še pred 10., ali skoro še pred 5. leti je bila ta idrijska obrtnost celo mala, in kupčija z robci še neznatna. Izdelovali so sicer idrijske žene že mnogo let špice, toda čisto navadno blago nizke cene: v obče ste se skoro do najnovejših časov le dvoji vrsti zobcev izdelovali, in te jedini vrsti ste se po malo kupčevkah razpečavali samo po Kranjskem in sosednjih deželah. S kratka: zaslužek z idrijskimi zobci je bil čisto majhen, najizurnejša in najmarljivejša klekljarica zobcev je na dan k večjemu po 15 do 20 kr. zaslužila. Ves eksport (izvoz) idrijskih zobcev je pred kakimi 5. leti znašal k večjemu 30.000 gl.

O času dunajske razstave začelo se je pa večja pozornost obračati na to, da takrat malo znani oddelek kranjske obrtnije. Začeli so se o tem posvetovati idrijski mestni zbor, kranjska kupčijska zbornica in samo kupčijsko ministerstvo.

Pri dunajski razstavi l. 1873, kjer so

bili že izloženi nekateri boljši izdelki tega blaga, dopadali so se naši zobci kolikor toliko že domačim in inostranskim trgovcem, iz Češkega, Saksonskega, Ruskega in drugod. To delo se jim je po svoji kompaktnosti bolje dopadalo, nego izdelki drugih dežel. Po prizadevanju raznih faktorjev začelo je v tem času tudi kupčijsko ministerstvo na naše zobce pozornost obračati in obljubilo svojo podporo, da bi se ta naša industrija povzdignila. V ta namen je omenjeno ministerstvo v Idriji l. 1877 šolo za klekljarice zobcev ustanovilo. Učiteljica na tej šoli je domača gospodičina Ivana Ferjančič. Dokler nij bilo te šole, izdelovali so se zobci po enih in istih starih uzorih (obrazcih, muštrih). V tej šoli se pa izučujejo največ mlada dekleta, katera bi sicer doma v tem le slab poduk dobila; kajti matere so večkrat v tem le malo izurjene, pa tudi večkrat ne utegnejo, pečati se s tem podukom. Klekljarska šola je torej posebno za dekleta ubožnejših starišev prav koristna. Drugič se pa iz te šole razširjujejo novi, boljši obrazci po vsem mestu, kar največ to obrt pospešuje.

Ali vse prizadevanje kupčijskega ministerstva, katero je šolo ustanovilo in katero jo vzdržuje, in ves trud te šole same imel bi le slab vspah, ako ne bi bilo podjetnika, kateri bi ta domač izdelek za dobro ceno po mestu zbiral, in ga po daljnem svetu razpošiljal. Do l. 1873 nij bilo v Idriji hiše, katera bi se z nakupovanjem in razprodavanjem idrijskih zobcev pečala. Še le v tem letu je znana kupčijska firma Štefan Lapajne započela kupčijo s tem domačim artikelnom, in od tega časa se ta naša industrija vzdiguje dan za dnevom. Ta firma, v katerej vodi kupčijo z zobci v tej stroki zelo izurjena gospa Karolina Lapajne, ne trudi se samo za razprodajo, ampak tudi za to, da se vedno boljše in novosegno blago izdeljuje. Tudi je ravno ta firma klekljarski šoli desna roka, kar so celó dotični uradniki kupčijskega ministerstva pri raznih prilikah sami pripoznali. In tako se zdaj v Idriji izdeljuje veliko lepih in trdih zobcev — in sicer vse z rokami marljivih ženskih rok na tako zvanih „klekljarskih blazincah“ (polštirih). Zdaj zasluži marljiva in izurjena klekljarica od 30—50 kr. na dan, kar je velika pomoč za njo in družino. Ves eksport špic pa, ki se zdaj razpošiljajo na Dunaj, v Prago, na Hrvaško, na Saksonsko, na Rusko,

znaša gotovo dvakrat toliko, kakor pred 5 leti, namreč blizu 60.000 gl. In ako bodo vsi faktorji, ki so na čelu tej naši obrtniki, tudi v bodoče marljivo in složno delovali, utegnejo Idriji njeni zobci še večjo korist donášati.

Domače stvari.

— (Kres) na drenikovem vrhu bode — čestito staroslovansko šego spoštujoč — tudi letos napravil „Sokol“ denes v nedeljo zvečer. Pel bode čitalniški pevski zbor in užgal se bode umeteljni ogenj. „Sokolci“ se zbirajo v društveni obleki do polu 7. ure zvečer v telovadnici in gredo potem skupaj na drenikov vrh.

— (V Maribor) otidejo jutri trije kvarteti pevcev ljubljanske čitalnice.

— (Dr. Janez Bleiweis) je imenovan na nekaterih časniških vabilih k razkritju Slomškovega spomenika. Mi smo slišali, da dr. Bleiweis zaradi bolehnosti dolzega pota v Maribor ne more nastopiti, torej ne bode govoril on slavnostnega govora.

— (Stolne fare procesijo) na sv. rešnjega Telesa dan, katere se je gotovo veselil raznokateri in še bolj — raznokatera, je neusmiljeni dež preprečil. S kraja je skoro kazalo, da se bode počasi zvedrilo, tako da so po nekaterih oknih že navadne priprave delali in deloma naredili. Tudi z oken mestne dvorane so plapolali znani prti in na njih so stale sveče v isto tako znanih svečnikih. Le ti so bili menda le zato razprostravljeni, da bi ljubljanski meščanje videli, kako se vse sveti na rotovži, kar so „ustavoverna“ gospoda na krmilu. Naj se vendar kaka „razsvitljena“ glava usmili zatemnelih „nosačev“ vživejajoče luči pa naj jim privoši za kadih 5 kr. — „pucpulfra“! Sicer bi še kdo utegnil misliti, da v „liberalnej“ Ljubljani „vladajo“ nazadnjaški „mračnjaki“, zoprniki vsega kar je svetlo. Kaka sramota! Pa vsaj zdanji rotovski gospodarji ne zaničujejo pucpulfra, ker je po nesreči domač, deželen izdelek?

— (Ljubljanski mestni zbor) je imel v petek večer sejo. Poročilo prinesemo v prihodnji številki.

— (Odbor čitalnice v spodnji Šiški) je imel predvčeranjem sejo in se je mej drugimi rečmi tudi sklenilo napraviti 7. jul. veselico z besedo, godbo s plesom na vrtu pri „Guzitu“ s skoraj tistim programom, kakor

ta tako-le stori, kakor mi je moj asistent (domačinec) pripovedoval. Ta nij pisal, kedar je hotel kaj od svoje žene izvedeti, naravnost njej, to bi bilo ponižanje, ampak svojemu prijatelju v Kalkuti; ta je poročal o pismu svoje ženi, in še le poslednja je zadržaj pisma sporočila ženi asistentovej. In ako je imela poslednja na to kaj odgovoriti, storila je po istej poti.

Kalkuta leži, kakor že omenjeno, na levem bregu Honghlija, na desnem bregu je predmestje Houra in drugi predkraji. S predmestji šteje Kalkuta 800.000 stanovalcev. Stanovalci so različnih plemen; tu so Hindui, Mohamedanci, Kitajci, Perzijani in Evropci. Zadnjih naselbina broji 10.000 duš, in to so največ uradniki in veliki trgovci; domačini pa so rokodelci in trgovci. Mej rokodelci pa se odlikujejo bolj Kitajci, kajti ti so jako marljivi in po ceni delajo. V Kalkuti so cele ulice kitajskih črevljarjev in mizarjev, kajti to so oni najrajše.

Indijske hiše nijso našim najemniškim kasarnam nič podobne, kajti so samo pritlehne, ali k večjemu imajo jedno nadstropje. Namesto streh imajo hiše planišča (plateaux), na katerih ljudje zvečer sede. Okna in vrata so takošna, kakor naše rebraste (jalousije, šaluzije), to pa zato, da je v stanovanjih zračni preprih. Kuhinje so v posebnih poslopjih, nekaj zato, ker bi vročina v bivališčih sicer prevelika bila, in nekaj pa zato, ker so ondotni domači kuharji pri svojem opravilu v adamovej obleki, in so zato iz estetičnih vzrokov od bivališč oddaljeni.

Ulice in trgi v Kalkuti nemajo tlaka, ker toplina v vročem letnem času celo 45° stopinj doseže in bi si domačini na tlaku noge ožgali. Voda je zdaj v Kalkuti precej dobra, prej pa se je jemala iz bližnjih ribnjakov, kar je bilo zdravju škodljivo. Leta 1870 se je pa v precejšnji daljavi od mesta napravila precejevalnica (Filtriranstalt), od koder se očiščena voda reke Honghlija v 41" močnem toku v mesto napeljuje.

Dolgost tega vodovoda je 110 angleških milj, stal je pa ta vodovod 7 milj. rup (pri priliki 7 milj. gl.) Za poškopljenje ulic se jemlje voda iz ribnjakov, v njih okolici so krasni parki in lepa sprehajališča. Tudi velik okrožni trg (Ringplatz), majdan, je za zboljševanje zdravja. Krajev za izlete prav za prav v Kalkuti nij; botaniški ograd (vrt) je oddaljen dve uri od Kalkute; ta pa ima veliko znamenitega, na pr. drevo Ficus indica; pod njegovim listjem in vejami je za 2000 ljudi prostora. Pred 3 leti se je napravil zoologiški vrt, ki pa še nij dovršen.

Velika nadloga v Kalkuti in sploh v Indiji je veliko število služabnikov, katere mora človek imeti. Neoženjen mora z 2 ali 3 služabniki shajati, oženjen jih mora pa še dosta več imeti. Potrebuje se pometalca, kateri sobe in stopnjice snaži, potem služabnika za brisanje prahu in ohranjenje reda. Ako je rodbina velika, treba je še več te vrste postrežnikov, katerim je še treba nadzornika. Potem se

je bil 16. t. m. v slavnost otvorjenja, katero se pa zavoljo dežja takrat izvršiti nij moglo. Natančneje se bode v kratkem naznanilo.

— (Nesreča na železnici.) Predvčeranjem zvečer je bila tu na južnej železnici povožena neka žena z imenom Jeršin. Nesla je drva preko kolodvora, in je hotela hitro mimo vlaka iti. Mašinst je sicer vpil nad njo, naj čaka, ali bilo je uže prepozno, prišlo jo je in vrglo tako nesrečno, da je kolo ravno čez sredi trupla šlo, in da je žena takoj mrtva obležala. Nesrečnica je mati petih otrok.

— (Naši nemškutarji) imajo 24. t. m. v kazini shod svojega konstitucionalnega društva, in bodo baje govorili o naših deželnih šolskih postavah. Razumeje se, da bodo tožili, da se premalo nómči.

— (Minljivost bogatstva.) Piše se nam od tu: Včeraj so od tukaj odpeljali žandarji na Dunaj popolnem obubožanega Antona Ješenaka, ki je pred nedolgo leti po šantlji bil podedoval tukaj dve hiši pred škofijo, in krasno vilo zraven Petrana v Bledu, a vse zapravlil. Mož se je na Dunaji krivega storil razžaljenja veličanstva in hudodelstva goljufije. V Bledu je svoje dni za nemškutarstvo agitiral.

— (Državne podpore za poduk o kmetijskih vednostih) je slavno ministertvo kmetijstva za letošnje leto dovolilo tako-le: 1000 gld. za nauk v kmetijstvu na kranjskih ljudskih šolah, — sadje- in vinorejske šoli na Slapu 1500 gld., podkovske in živinozdravniške šoli v Ljubljani 500 gld., — za poduk v mlekarstvu in sirarstvu na Gorenjskem in Goriškem skupaj 1000 gld., ki jih dobi popotni učitelj g. Hitz.

— (Iz seje kranjskega deželnega odbora 15. junija.) Izpraznena služba oficijala oziroma ingrosista pri deželnem računovodstvu se razpiše z natečajem 4 tednov. — Za vratarja v deželnem šolskem poslopju deželni odbor postavi Fr. Boleta, kateri bode po dopisu deželnega šolskega sveta ob enem tudi šolski sluga na srednjih šolah. — Janezu Nanutu iz Podgore pri Loru se dovoli 95 gld. premije za 1 volkuljo in 7 mladih volkov.

— (Profesorska služba) za slovenščino in klasično filologijo je razpisana na goriške gimnaziji do konca junija t. l.

potrebuje kuharja, postreznika pri mizi, postreznika za pomivanje mizne posode; potem vratarja; za vsacega otroka je treba posla, in če se otroci v vozičkih vozijo, je treba za vsak voziček posebnega dečka. V vročini treba je v vsakej sobi pahljalca (kateri veter, hlad dela). Perilo se ne pere doma, tanjša obleka se plačuje po kosu, od navadne pa ob mesecu. Pri večjih otrocih je treba vzeti tudi krojača na dom; imajo pa familije navadno tudi svojega vrtnarja. Razen kočijaža mora človek za vsacega konja še postreščeka držati. Mleko se ne kupuje v štacuni, ampak pripelje se krava k hiši, pomolze se in mleko zmeri. 6—8 maselcev stane 1 gld.

Vozniki za plačilo so tudi v Kalkuti; ampak njih vozovi so le škatlje, katere človeka strašno mučijo. Zato se ima rajše palankino (nosjačo), s katero 4 nosilci hitro dirjajo. Pri uradih in družih zavodih so posebni uradniški služabniki, katerih zanesljivost je prav hvalevredna.

(Konec prih.)

— (Vcenitev zemljišč) se bode 1. jul. po vseh krajih zopet nadaljevala.

— (Pes ugriznil) je predvčeranjem v Udmatu. Ker je vsled tega fant močno iz sebe metal, sumi se, da je bil pes stekel, zatorej so fanta v tukajšnjo bolnico poslali.

— (Vinski trs) v okolici reškeje obeta prav obilne in dobre kapljice. Škoda ne bi bila, saj je Primorec itak siromak, ki, razen nekaterih perišč rodovitne zemlje, poseduje golo kamenje in pečevje.

— (Zopet konfiskacija.) Tržaški slovenski časnik „Edinost“ je bil zadnji petek konfisciran in sicer — brez šale — kakor se nam piše: zaradi „vabila na naročbo!“

— (Tržaško slovensko politično društvo) „Edinost“ je pravila tako prenaredilo, da bode zbere po vsem Primorskem imelo, to je od Lošina do Koroške meje. Pravila je vlada uže potrdila in kakor se čuje, bode 19. občni zbor v sosednjem Istrji v Dolini. Društvo izda poziv na vse kraje Primorskega ter povabi vse odlične može, naj stopijo v društvo in naznanijo odboru težnje in želje. Društvo se bo nevstrašljivo potezalo za narodne pravice, ter bode zlasti ob času volitev vso pozornost na to obračalo, da se ne bode narodnim volilcev pravica kratila; urejevalo bode volilno agitacijo, izdaval plakate in pozive, nasvetovalo dobre, zanesljive kandidate, ter pospeševalo narodno omiko in napredek.

— (Kaznovanapažrešnost.) Iz Reke se nam 21. t. m. piše: Na tukajšnji kolodvor ogerske državne železnice je poslala pred nekaterimi dnevi direkcija, kakor obično vsako leto, mišice, da se z njo iztrebijo obilne ne baš koristne miši in podgane, katerih živalij ljudje — osobito to po večjih zalogah — ne mogo dobro trpeti. Strupeno stvar so dotični služabniki tudi takoj postavili na primeren kraj. A, ker je bila mišica premalo skrita, našli so jo družega dne trije delavci, ki so imeli posla v zalogi, ter misleči, da je bela tvar skuta od mleka, pojedli so jo, in bila jim je prav v slast. Ali, dasi okus nij izdal možem na prvi hip nezdravega priredka, očutili so skoraj za tem hude bolečine v želodci, in ker so se bali stvar objaviti, da ne bi jih kaznovali zaradi kradnje, odšli so na tihem domov. Ali neprestane vedno večje muke in trpljenje jih je naposled vendar dovelo do izpoznanja, in jeli so ves slučaj resno premišljevati. Zdaj pošljejo po zdravnika in mu vestno vse povedo, kako je bilo. Pomoč je prišla prepozno. Jeden izmej trojice je uže umrl, drugi je hudo bolan, a tretji se prilično dobro počuti ter mu mišica nij mnogo dela, ker je bil najbrž uže malo počasnejši v jedi in je bolj krepke naravi. Na vprašanje, kako da so prišli nesrečniki do te misli, da pojedjo nastavljeno mišjo jed, izrekli so, da so menili, da je skuta, ker so bili baš malo dnij prej tudi iz take posodice pravo skuto pojedli. Kakor nij vse svetlo zlato, tako nij vse belo od mleka! —

— (Strupene kače) letos nenavadno nadlegujejo prebivalce kamenitega Primorja in pred nekaterimi dnevi je zopet na Drenovej vasi blizu Reke umrl prav krepak kmet za zadnjim pikom. Opreznost je jedina pomoč zoper takovo nevarnost.

— (Nova krasna železniška kolnica v Trstu) se je 19. t. m. z veliko slovesnostjo odprla. Spomina vredno je pri tem, da so prvi vozovi prišli vanjo iz Laškega i tudi na Laško odpravili se prvi. Mislimo, da

je Trst danes še na Avstrijskem, i gnjusi se nam, da nas skoraj vsaka posebna slovesnost tako očito spominja prevelikega prijateljstva do sosednje države. — Tudi vsi napisi so laški na prvem mestu. Da slovenskih nikder i nikoder nij, to je pravi „Edinost“ — samo ob sebi razumljivo!

— (Stroški za šolstvo.) Po preudarku naučnega ministersva za l. 1878: stane državo srednje šolstvo na Štajerskem 147.000 gld., na Kranjskem 102.000 gld., na Koroškem 62.000 gld., v Trstu 53.600 gld., na Goriškem 52.300 gld., v Istri 63.040 gld., kjer se za Pazin novo gimnazijsko poslopje zida. Za podporo ljudskega šolstva v Istri in na Goriškem se je odločilo po 2000 gld. V prejšnjih letih se je dajala ta poslednja podpora v večji meri in večjim deželam. Kakor se je nam pripovedalo porabila se je ta podpora nekoliko tudi v to, n. pr. na Goriškem, da so se dajale remuneracije onim učiteljem, kateri so prostovoljno v nemščini podučevali, kar pa mi neodobrujemo.

— (Znani nemški agitator in poslanec Seidl) je svoje posestvo v Kamci pri Mariboru prodal. Kupil ga je priden Slovenec, ki je letos 4. maja, kakor poroča „Sl. Gosp.“, ondi odprl jako obiskovano krčmo. Visoko nad hramom pa je veselo vihrala velikanska slovenska zastava! Kolika izprememba, britka za Seidla in njegove nemškutarje, vesela pa za prej toliko zaničevane Slovence! Predstojniki srenj Kamške fare so sklenili: Seidlu, načelniku kraj. šol. sveta, niti krajcarja več izročiti ter hočejo sami plačevati v Mariborsko hranilnico šolski dolg. Bojijo se namreč, da bi še v hujše zadrege ne prišli zavoljo svoje šole v Kamci. Koncem julija hoče Seidl odložiti načelnitvo. Mogoče, a neverjetno, ker sam rad nikoli in nikjer neče iti, vselej in povsod ga je treba siliti!

Razne vesti.

* (Umrli) je dne 14. maja v Pragi znan češk pisatelj in utemeljitelj član društva Gabelbergerjevih stenografov, Josip R. Novotný. Mnoga leta je bil pokojnik direktorom stenografskega bureaua v praškem deželnem zboru. Bilo mu je tekar 48 let.

* („Pobožni“ tatovi.) Župnik Andrej Mikroha pri Krakovu je dejal šestokrat, ko je bil še zdrav, da bode po smrti svoje imetje za ta namen zapustil, da se bode šola in bolnišnica zidala. To je povedal večkrat posebno organistu Rzigorskemu in svoji ključarici Madejovej. Leta 1875 obohel je. Mej tem še, ko je umiral, pograbila sta Rzigorski in Madejova vso zlatnino in srebrnino in denarja, vrednosti nad 2000 gold. Da bi pa valjda duh rankega župnika utolažila, dala sta necemu duhovniku bližnje vasi 200 gold. za maše po ranjem župniku. Porotniki v Krakovu obsodili so Rzigorskega na tri leta, Madejevo na dve leti teške ječe; in ker je od Madejeve gojenec tudi pomagal krasti, obsodili so tudi tega na 1½ leta teške ječe.

* (Nenavaden testament.) V Rabu na Ogorskem je umrl te dni 88 letni Miha Deöreös, posebež v vsakem oziru, kar je to v svoji zadnji oporoki pokazal. Ukazal je namreč, da ga po smrti njegovej ne smejo obriti, a peljati ga morajo na pokopališče v nepobarvanej rakvi z dvema konjema; duhovnik ga ne sme hvaliti; če ga bode hvalil, plačala se mu bode le navadna štola, drugače pa bode dobil večjo svoto. Za njim ne sme nikdo žalovati, in smrt njegova se ne sme javno naznanjati. Mej berače naj se na njegove gomili razdeli 100 gl. in ko ga bodo zakopali naj pred hišo, kjer je umrl dajo navadnemu občinstvu 12 veder dobrega vina; ljudje iz boljših krogov smejo pa v hiši piti.

Vse vino morajo izpiti do zadnje kapljice, a domov ga ne sme nobeden nesti. Mej tem ko bodo ljudje pili svira cigan ska godba (le ona Farkas Miske ne) in dobila bode zato 20 gld. — Ta oporoka izvršila se je te dni od točke do točke.

* (Obešen.) V Braševem na Erdeljskem sta bila 14. t. m. Štefan Fazekas in R. Nagi obešena, ker sta meseca avgusta minolega l. v Bukureštu bolgarko Aleksandrino Oresku in njeno hčer oropala in umorila.

* (Iz ljubosumnosti.) V Geče, vesprimskega komitatu, imela sta dva kmetska fanta jedno in isto ljubico; kmalu je pa postal jeden izmed njiju na svojega tovariša tako ljubosumen, da ga je — ubil. Dekle, ki je ubitega rajše imela kakor tega, ki ga je ubil, prerezala si je z očetovo britvijo od žalosti vrat. Oba so pokopali 12. t. m. Zločinec mora pa posledice svoje ljubosumnosti zdaj v ječi premišljevati.

* (Žandar umorjen.) Početkom tega tedna peljal se je žandar Gerovac v Kostanjevico na Hrvaškem, a ga je dež mej potom ujel, tako da voznik nij mogel voziti. Ko se je voz pripeljal do Budne, skočita dva moža pred voz, ter vozniku zakličeta, naj ustavi, skočita k vozu, in potegneta voznika doli; žandar Gerovac je hotel ravno dežnik od sebe zagnati, in zgrabit za puško, a zgrudi se, zadaj od dveh krogel zadet, mrtev na tla. Konji so se splašili, ter so z vozom naprej drevili. Roparji so pa voznika soboj vlekli, valjda zato, da bi sled za soboj uničili, in še le drug dan je prišel na pol mrtev v Volinje, a roparji so izginili. Govori se, da se klati v onih krajih roparska druhal, katera šteje 9 mož. Dan pred tem napadom je prišlo več roparjev te druhal k nekež ženi v vinograd blizu Kostanjevice, ter so jej žugali, da jo bodo umorili, ako jim ne da smodnika in živeža. Govori se tudi, da je bil pri tem napadu vodja roparjev neki Rudič; 40 cekinov dobi oni, kdor ga vjame.

* (Od ladijskega donaševalca do senatorja.) V Saratogi je umrl 1. maja John Morissey, ki je prišel svoje življenje v 19. letu s tem, da je postal donosec na ladiji, in ker je bil jako močnih telesnih udov, pristopil je k društvu borcev, ki so se tudi s tem pečali, da so tujim naseljencem po gostilnah mošnje praznili. Pozneje je bil postal zaradi svoje velikanske moči ud javnih borcev, posebno tudi zato, ker se nij mnogo zmenil, ako je komu kosti na ta ali oni način polomil. L. 1851 šel je v Kalifornijo, in je pričel svojo srečo s tem, da je tam v borenji premagal slavnega angleškega borca George Thompsona, in je tako dobil stavo 2000 tolarjev, mnogo ur in zlatnine, kar so mu pa zopet poginili pomagali njegovi tovariši. Pozneje je otvoril krčme, v katerih se je za visok denar nepošteno igralo. Postal je bogat in — politikar, in sedel je od l. 1866—1870 v hiši reprezentativ ameriškanskega kongresa, a radi nemoči demokratične stranke nij hotel nobedenkrat priti v Vashington. Meseca novembra so ga izvolili v Albany za senatorja, — a pokazati svojih zmožnosti nij nikdar mogel, ker ta velikan jel je bolehati in kot senator umrl je v svojej glasovitej krčmi v Saratogi v 47. letu svoje starosti.

Tržne cene

v Ljubljani 22. junija t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 94 kr.; — rož 5 gld. 85 kr.; — ječmen 5 gld. 04 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 85 kr.; — prosó 6 gld. 34 kr.; — kornuza 6 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 70 kr.; — fižol hektoliter 10 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 68 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 60 kr.; — slame 1 gold. 42 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. — kr.; — mehka 4 gld. — kr.

Svarjenje!

Objavljam, da ne bodem nikakih dolgov plačala, katerih se nijsem jaz zavezala plačati.

(200—1)

Alojzija Trojanovich.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Fotografsko naznanilo.

Usojam si p. n. slavnemu občinstvu naznanjati, da sem pridobila za svoj ateljer izvrstnega dunajskega fotografa, ki je posloval pri prvih tamošnjih fotografih; zmožna sem ovtorej, ravno tako lepe slike izdelavati, kakor doslej. Zato dovoljujem si svoje p. n. naročnike uljudno prositi, naj bi me še naprej se svojimi naročili počastili blagovolili. Sprejemlje se v fotografovanje vsak dan brez izjemke.

(180—3)

Roza Krach,

vдова fotografa, v glediščnih ulicah št. 6.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Dunajska borza 22. junija	
Enotni drž. dolg v bankovnih	63 gld. 95
Enotni drž. dolg v srebru	65 75
Zlata rent	74 75
1860 drž. posojilo	113 25
Akcie narodne banke	838 25
Kreditne akcije	240 25
Napol.	9 41
C. kr. cekini	5 59
Srebro	102 30
Državne marke	05

Gospem!
Ker so se povsod izvanredno zanimali za „amerikansko briljantno gladko likanje“ (Glanz-Bügeln), zato podučeval bodim tukaj dr. J. J. J. t. l. iz te stroke; za malo plačo nazvati se to likanje popolnem v jednjaki lekciji od 2—3 ur. — Natančneje povedo ogledala. Se spoštovanjem
A. Loll.

Beste Nähmaschine der Welt.

H. Schott na Dunaji,

glavni zastopnik za Avstro-Ogersko.

(127—3)

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštin za morjeve (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—24)

Wir empfehlen als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel.

Wagendecken (Plachen), Belleinlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2.

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedi, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišle velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majheno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev troškov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo le-to

zastonj.

6 kom. britanija-srebrnih žlic za jedi, 6 kom. baš takovih žlic za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gld. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe gld. 2.35

6 „ britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilic, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gld. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe „ 3.40

1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gld. 3, zdaj „ 1.30

1 „ juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, prej gld. 4, zdaj „ 1.80

Poleg tega elegantni svečniki, par po gld. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelice po kr. 50, 75, 80, gld. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gld. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; svečniki z roči, par po gld. 8.50, 10.50, 14.—, 20.—; saharne pušice po gld. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; saharne sipnice po kr. 40, 75, 90, gld. 1.—; sklenice za kis in olje po gld. 2.50, 3.80, 4.25, 6.—; pušice za surovo maslo po kr. 95, gld. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ročni svečniki po kr. 50, 65, 80, gl. 1.— ter še mnogobrojni izdelki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlic za jedi, 6 komadov baš takovih žlic za kavo, v elegantnej kaseti od baršuna, vkupe 24 komadov, ki so prej stali brez kasete gld. 13.—, stane zdaj s kaseto gld. 6.40.

Te stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra in se od pravega 13 lotnega srebra celo po bletnej rabi ne dadé razlikovati, ter garantiramo, da njih barva vedno ostane bela.

Tudi damo vsakemu denar nazaj, ako mu naš nož ali žlica očrnila ali orumenila. (150—5)

Naslov:

„Britannia-Silberwaaren-Niederlage“

Wien, Babenbergerstrasse 1.

Izvirni Elias Howe-ja

slavnoznani

družbinski šivalni stroji.

Le pravi Howe-ja družbinski šivalni stroji zedinjujejo v sebi trdno konstrukcijo, dolgo trajnost, mnogostransko porabo in vsled enojnosti lahko izvrševanje.

Pravi Howe-ja družbinski šivalni stroji so tako dovršeni, da nij bilo mogoče jih po ponarejanji izboljšati. — Glavnemu principu pravih Howe-jevih strojev se nij moglo pri nobenem drugem sistemu umakniti in Singer, Wheeler & Wilson, Grover, Baker, Wilcox & Gibbs, vsi so bili E. Howe-ju podvrženi.

Le pravi, če je pridejan izviren certifikat fabrike se številko in sledečim podpisom:

The Howe Machine Co. Ltd.

N. P. Stockwell, glavni vodja.

Glavna zaloga za Kranjsko samo

pri

Franjo Detterju

v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.